

ODMH

Omgevingsdienst Midden-Holland

Quickscan ecologie ontsluitingsweg Burggooi en parkeerplaats Archeon, Alphen aan den Rijn

Versienummer:
Datum:

definitief
8-5-2018

ODMH

Omgevingsdienst Midden-Holland

Productnummer	2018127355
Omschrijving	Quicksan ecologie ontsluitingsweg Burggooi en parkeerplaats Archeon , Alphen aan den Rijn
Status	Definitief
Datum	8-5-2018
Opdrachtgever	Gemeente Alphen aan den Rijn
Opgesteld door	Berto van Dam

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Wettelijk kader	4
1.2	Methode onderzoek.....	4
1.3	Huidige situatie	5
1.4	Voornemen	6
2	Resultaten	8
2.1	Gebiedsbescherming	8
2.1.1	Natura 2000-gebieden.....	8
2.1.2	Natuurnetwerk Nederland en belangrijk weidevogelgebied	9
2.2	Beschermde houtopstanden	9
2.3	Soortbescherming	10
2.3.1	Flora.....	10
2.3.2	Grondgebonden zoogdieren.....	11
2.3.3	Vleermuizen.....	11
2.3.4	Vogels.....	11
2.3.5	Amfibieën en reptielen	13
2.3.6	Vissen	15
2.3.7	Vlinders, libellen en overige ongewervelden	16
3	Conclusie en advies	16
4	Literatuur	17

1 Inleiding

1.1 Wettelijk kader

Om natuurwaarden in Nederland te beschermen gelden twee landelijke wetten: de Wet natuurbescherming (Wnb) en de Wet ruimtelijke ordening (Wro). De Provincie Zuid-Holland is bevoegd gezag voor de Wnb en heeft een verordening uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland vastgesteld om de procedures van ontheffingen, vergunningen en meldingen af te handelen.

De Wro bescherming werkt door in provinciaal beleid, te weten: Verordening Ruimte en Milieu 2014, actualisatie 2016 (VRM 2014); natuurbeheerplan 2016; Beleidsregel compensatie natuur, recreatie en landschap Zuid-Holland 2013. Indien beschermde natuurwaarden aanwezig zijn in een plangebied dient middels een quickscan (combinatie van bureauonderzoek en één veldbezoek) te worden vastgesteld of het voornemen redelijkerwijs uitvoerbaar is, en:

- Er overtreding van de verbodsbepalingen voor beschermde soorten plaatsvindt (toetsing Wnb onderdeel soortenbescherming);
- Er mogelijke significante gevolgen zijn voor beschermde gebieden (toetsing Wnb onderdeel gebiedsbescherming);
- Er wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen de Ecologische Hoofdstructuur) aangetast worden, maar ook of provinciaal compensatiebeleid met betrekking tot door de provincie aangewezen 'belangrijke weidevogelgebieden' aan de orde is.
- Er sprake is van beschermde houtopstanden (Wnb onderdeel regulering bosbeheer).

Indien deze beschermde natuurwaarden niet worden aangetast, wordt het project conform de eerder genoemde regelgeving toelaatbaar geacht. In dat geval dient rekening te worden gehouden met de algemeen geldende zorgplicht (artikel 1.11) van de Wnb. De zorgplicht bepaalt dat een ieder die weet dat zijn of haar handelen nadelige gevolgen voor soorten of natuurgebieden veroorzaakt, verplicht is maatregelen te nemen die deze negatieve gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken. De zorgplicht kan gezien worden als algemene fatsoenseis die voor iedereen geldt.

1.2 Methode onderzoek

In dit verkennend ecologisch onderzoek is onderzocht welke wetten en regels van toepassing zijn voor de uit te voeren werkzaamheden. Er is een literatuurstudie verricht en een veldbezoek gebracht aan het plangebied (en omgeving) op vrijdag 30 maart 2018.

Op basis van bureauonderzoek is bepaald of het plangebied zich in (de nabijheid van) een Natura 2000-gebied bevindt, of in Natuurnetwerk Nederland (NNN) is gelegen. Tevens is bepaald of beschermde houtopstanden aanwezig zijn en of het plangebied binnen de groene gebieden van de Provinciale Verordening Ruimte en Milieu (provinciale weidevogelgebieden) ligt.

Dit onderzoek brengt in beeld welke ecologische waarden in en rondom het plangebied aanwezig zijn. In het geval van beschermde ontheffingsplichtige soorten, wordt een verkennend onderzoek (ook wel quickscan natuur, natuurtoets en/of flora- en faunatoets genoemd) als onderbouwing bij de aanvraag van een ontheffing door het bevoegd gezag (Gedeputeerde Staten provincie, gemandateerd aan Omgevingsdienst Haaglanden) nooit afdoende geacht. Aanvullend veldonderzoek, op die tijdstippen in het seizoen die voor de verscheidene soorten het meest gunstig zijn, is dan noodzakelijk.

1.3 Huidige situatie

Figuur 1 en 2 geven een impressie van de huidige situatie. Het plangebied ligt aan de zuidkant van Alphen aan den Rijn ten noorden van de N11. Globaal gezien ligt het plangebied tussen de wijk Burggooi (westelijk van het plangebied) en de weg Goudse Schouw (oostelijk van het plangebied). Ten noorden van de Archeonlaan ligt nog een woonwijk (Polderpeil) die aan de oost- en westzijde wordt geflankeerd door een groenstrook met waterpartijen. De groenstrook ten westen van Polderpeil wordt ook wel 'Groene vinger' genoemd. Ten zuiden van de Archeonlaan ligt ook een groenstrook met een watergang. Deze watergang heeft met riet begroeide oevers en moerasachtige delen en grondwallen waar takkenrillen zijn aangelegd. Tevens is een volkstuintencomplex, een schapenweide en een parkeerterrein aanwezig aan de zuidkant van het plangebied. Tussen het plangebied en de wijk Polderpeil en de Goudse Schouw liggen twee rechthoekige bospercelen met onvolgroeide bomen op een grondwal. Ten westen van het plangebied ligt Museumpark 'Archeon'. De corridor die de ingang naar het park vormt valt nog binnen het plangebied.

Figuur 1: Huidige situatie. Zie figuur 3 voor de beoogde inrichting

Figuur 2: Impressie van de huidige situatie (Gemeente Alphen aan den Rijn, 2017). De foto is noordoost georiënteerd.

1.4 Voornemen

Figuur 3 geeft een impressie van de beoogde inrichting. Archeologisch themapark Archeon wil uitbreiden en meer publiek kunnen ontvangen. Ook wordt de wijk Burggooi de komende jaren afgebouwd. Dat zorgt voor extra verkeer. Daarom wil de gemeente Alphen aan den Rijn een nieuwe ontsluitingsweg tussen de wijk Burggooi en Goudse Schouw realiseren. Deze loopt om het toekomstige parkeerterrein van Archeon (deze parkeerplaats komt dicht bij Goudse Schouw) heen langs de volkstuinten en takt vlak bij de rotonde in de Goudse Schouw aan op de Archeonlaan. De nieuwe weg sluit in Burggooi aan op de Norbertijnen- en de Renaissancelaan. Ook de groenstroken ten noorden van de Archeonlaan worden heringericht (Gemeente Alphen aan den Rijn, 2017).

Tevens krijgt het Museumpark Archeon een nieuw entreegebied in de strook tussen de Goudse Schouw en de huidige ingang van het museumpark. In deze nieuwe entreezone wordt het Nationaal Romeins Scheepvaartmuseum gerealiseerd. Een klein deel van Burggooi wordt opgeofferd. Daartegenover staat dus dat het volkstuincomplex gespaard blijft. De corridor wordt breder (in de richting van zowel de geluidswal als de 'groene vinger'). Op de Renaissancelaan komt een afsluiting, zodat auto's niet meer door het entreegebied van Archeon rijden. Een nieuwe ontsluitingsweg ten zuiden van het parkeerterrein verbindt in de toekomst Burggooi direct met de Goudse Schouw. Het museumpark zelf blijft bereikbaar via de Archeonlaan (Gemeente Alphen aan den Rijn, 2017).

In de 'Groene vinger' blijft het open en groene karakter behouden. Er worden maatregelen ten behoeve van wilde bijen getroffen. Er komt een fietspad en een natuurspeelplaats. De nieuwe parkeerplaatsen krijgen een groen karakter.

Ten behoeve van de beoogde ontwikkeling vinden de volgende werkzaamheden plaats:

- Graafwerkzaamheden
- Voorbelasting

- Aanleg van wegen en parkeerplaatsen
- Kap van bomen en verwijderen van struiken
- vergraven van (oevers van) waterpartijen vergraven
- dempen van watergangen
- Aanleg en/of verplaatsing van duikers en bruggen
- Als uitgangspunt geldt dat de rechthoekige bospercelen tussen het plangebied en Goudse Schouw behouden blijven.

Figuur 3: Plangebied (globaal begrensd) en beoogde inrichting

Figuur 4: Impressie van de beoogde inrichting (Gemeente Alphen aan den Rijn, 2017). De impressie is noordwest georiënteerd.

2 Resultaten

2.1 Gebiedsbescherming

2.1.1 Natura 2000-gebieden

Hieronder staat de afstand van het plangebied tot de meest nabij gelegen Natura 2000-gebieden:

- De Wilck (vogelrichtlijn) op ca. 6,3 km afstand
- Nieuwkoopse plassen & de Haeck (vogelrichtlijn + habitatrictlijn) op ca. 6 km afstand
- Broekvelden, Vettenpolder & Polder Stein (vogelrichtlijn) op ca. 8,5 km afstand.

Verstorende effecten door het voornemen als gevolg van geluid, trilling, licht en beweging, die bij de bouwactiviteiten plaatsvinden, worden op basis van de onderlinge afstand uitgesloten (ten minste 6,3 kilometer). De Wilck is een Vogelrichtlijngebied en heeft dus geen stikstofgevoelige kwalificerende habitattypen. Het plangebied voorziet niet in geschikt leefgebied/foerageergebied voor kwalificerende vogelrichtlijnsoorten smient en wilde zwaan. Een negatief effect op De Wilck is uitgesloten. Dat geldt ook voor doelsoorten van 'Nieuwkoopse Plassen & de Heak' en 'Broekvelden, Vettenpolder & Polder Stein'.

Een negatief effect door de uitstoot van stikstof op 'Nieuwkoopse Plassen & de Haeck' en 'Broekvelden, Vettenpolder & Polder Stein' kan niet op voorhand worden uitgesloten, voornamelijk als gevolg van de verkeersaantrekkende werking van de werkzaamheden ten bate van het Archeon. Een berekening met AERIUS is nodig om effecten inzichtelijk te maken en te bepalen of een vergunning nodig is. Deze AERIUS-berekening is geen onderdeel van deze rapportage, en dient als aanvullend onderzoek te worden uitgevoerd.

2.1.2 Natuurnetwerk Nederland en belangrijk weidevogelgebied

Het plangebied ligt op ongeveer 450 meter afstand van het meest nabijgelegen onderdeel van het NNN en belangrijk weidevogelgebied. Deze gebieden liggen ten zuiden van de N11. Aantasting en/of compensatie voor die provinciaal beschermde gebieden is niet aan de orde, omdat er geen oppervlakteverlies optreedt. Gezien de afstand van het plangebied tot NNN en belangrijk weidevogelgebied, de beperkte omvang van het voornemen en effecten van de beoogde ontwikkeling en de ligging in bebouwd gebied worden negatieve effecten uitgesloten. De regelgeving omtrent belangrijke weidevogelgebieden en het NNN is niet relevant bij dit project.

2.2 Beschermde houtopstanden

Omdat er mogelijk bomen worden gekapt is aan beschermde houtopstanden getoetst. Als uitgangspunt geldt dat de rechthoekige bospercelen tussen het plangebied en Goudse Schouw behouden blijven.

De gemeente Alphen aan den Rijn heeft geen grens vastgesteld voor de bebouwde kom houtopstanden (Mondelinge mededeling Danielle van den Berg, Gemeente Alphen aan den Rijn, d.d. 16 april 2018). Indien de gemeente in dit kader geen grens heeft vastgesteld, dan geldt de Wnb voor de gehele gemeente, ook wanneer er wel een Algemene Plaatselijke Verordening van toepassing is. In deze gevallen prevaleert nationale wetgeving. Zie ook de uitspraak van Rechtbank Zeeland-West-Brabant van 3 augustus 2015 (ECLI:NL:RBZWB:2015:5220) (<https://eloket.odh.nl/checklisthoutopstanden>).

De meeste houtopstanden in het plangebied betreffen wilgen langs watergangen en die zijn vrijgesteld. Voor populieren of wilgen langs (water)wegen, of populieren / wilgen als éénrijige beplanting langs landbouwgrond is geen melding nodig. De houtopstand valt niet onder de Wnb, is in de wet uitgezonderd of valt niet onder het bevoegd gezag van Gedeputeerde Staten (<https://eloket.odh.nl/checklisthoutopstanden>).

De rechthoekige bospercelen met onvolgroeide bomen tussen het plangebied en de Goudse Schouw, welke een zelfstandige eenheid met karakteriseert, heeft echter wel een oppervlakte van ca. 1000 m² (10 are). Als uitgangspunt geldt dat deze rechthoekige bospercelen behouden blijven (zie figuur 3).

Langs het Rietveldsepad (fietspad dan parallel aan de Goudse Schouw ligt) zijn rijen elzen aanwezig van > 20 bomen (zie figuur 5). Deze bomenrijen betreffen beschermde houtopstanden. Indien deze bomen worden gekapt moet een melding bij bevoegd gezag worden gedaan. Een bomeninventarisatie is dan noodzakelijk.

Figuur 5: Rijen elzen van in totaal >20 bomen langs het Rietveldsepad

2.3 Soortbescherming

Algemeen

Naast het beleidskader van de NNN, de Beleidsregel compensatie natuur, recreatie en landschap Zuid-Holland 2013 is ook het aspect soortenbescherming van de Wnb van toepassing. In tabel 2.1 zijn per soortgroep de beschermde soorten genoemd die, op grond van het literatuuronderzoek (zie de bronnen in hoofdstuk 4), in of in de directe nabijheid van het plangebied zijn waargenomen.

Tabel 2.1 Soorten in en/of in de omgeving van het plangebied

Soortgroep	Aanwezige soorten in omgeving
Flora	Groot spiegelklokje, ruw parelzaad
Grondgebonden zoogdieren	Otter, bever, waterspitsmuis
Vleermuizen	Gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, tweekleurige vleermuis, rosse vleermuis, gewone grootoorvleermuis, watervleermuis, meervleermuis, franjestaart en baardvleermuis
Vogels: algemene broedvogels	Diverse soorten
Vogels met jaarrond beschermde verblijfplaatsen	Ooievaar, wespendif, buizerd, havik, sperwer, boomvalk, slechtvalk, ransuil, kerkuil, steenuil, roek, huismus en gierzwaluw
Amfibieën en reptielen	Ringslang, rugstreeppad
Vissen	Grote modderkruiper, houting, kwabaal
Vlinders, libellen en overige ongewervelden	Groene glazenmaker, platte schijfhoren

2.3.1 Flora

Enige algemeen voorkomende ruderaal grassen en kruiden groeien in het aanwezige gazon en bosplantsoen. Geschikt habitat voor beschermde vaatplanten is niet aanwezig, omdat de situatie te voedselrijk en grotendeels intensief beheerd en/of verstoord is. Een negatief effect op beschermde vaatplanten is uitgesloten.

2.3.2 Grondgebonden zoogdieren

In het plangebied vormen een aantal kleine oeverdelen geschikt leefgebied voor bever, otter en waterspitsmuis. Deze gebiedjes zijn te klein voor een levensvatbare populatie voor deze soorten en van bever en otter zijn geen sporen aangetroffen. Voor al deze soorten geldt tevens dat ze schuw zijn. Het plangebied ligt ingesloten tussen drukke infrastructuur en woonwijken. In het plangebied is sprake van een hoge aanwezigheid en beweging van fietsers, wandelaars en autoverkeer. De meest nabije waarnemingen van bever zijn volgens de NDFF op grote afstand van het plangebied ten zuiden van Gouda gedaan. Waterspitsmuis en otter zijn alleen bekend uit (natuur)gebieden of ver buiten Alpen aan den Rijn. Het is daarom uitgesloten dat bever, otter en waterspitsmuis in of nabij het plangebied voorkomen.

2.3.3 Vleermuizen

Algemeen

Hoewel vleermuizen zoogdieren zijn, worden deze vanwege hun afwijkende eigenschappen als afzonderlijke groep behandeld. Vleermuizen zijn voor hun verblijfplaatsen afhankelijk van spleten en holtes in bomen en gebouwen. Ook verblijven vleermuizen (met name in de winterperiode) in kelders. Waterpartijen en opgaand groen worden als foerageergebied gebruikt. Luwte en beschutting langs lijnvormige elementen zoals bomenrijen worden als vliegroute gebruikt en zijn voor vleermuizen van levensbelang om zich te verplaatsen tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden.

Verblijfplaatsen

In het plangebied zijn geen gebouwen aanwezig. Dat gebouw bewonende soorten een verblijfplaats in het plangebied hebben is uitgesloten. In de aanwezige bomen zijn geen geschikte holtes of spleten voor vleermuizen aangetroffen. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen is uitgesloten.

Vliegroutes en foerageergebied

De bomen en waterpartijen in en rond het plangebied kunnen door vleermuizen als vliegroute en foerageergebied worden gebruikt. Vleermuizen die van oost naar west vliegen kunnen ook van opgaande begroeiing in de wijk Polderpeil gebruik maken. Voor vleermuizen die het groen en de waterpartijen nodig hebben om naar groene en waterrijke gebieden ten zuiden van de N11 te vliegen zijn er echter beperkt alternatieven beschikbaar.

Anderzijds wordt er slechts een beperkt deel van het totaal in het plangebied en in de omgeving van het plangebied aanwezige groen verwijderd en er blijft voldoende oppervlaktewater aanwezig. Een permanent negatief effect op foerageergebied en vliegroutes is uitgesloten. Het is niet duidelijk of er veel bomen worden gekapt. Indien de huidige lijnvormige groenstructuren aanzienlijk worden aangetast is nadere toetsing nodig. Op basis van *expert judgement* wordt aangenomen dat negatieve effecten op vliegroutes niet met zekerheid zijn uitgesloten als gaten > 50 meter in lijnvormige elementen ontstaan. Dit is echter per locatie/situatie afhankelijk. Mogelijk is nader onderzoek naar vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen nodig.

2.3.4 Vogels

Jaarrond beschermde vogelsoorten

Het plangebied is ongeschikt voor wespandief omdat het ontbreekt aan een robuust bosgebied en omdat deze relatief schuwe soort niet in stedelijk gebied broedt. Het ontbreekt in en rond het plangebied aan geschikte verblijfplaatsen van huismus, gierzwaluw, kerkuil, slechtvalk en ooievaar. In de bomen in het plangebied zijn geen nesten aangetroffen die van buizerd, havik, sperwer, boomvalk,

ooievaar, ransuil of roek kunnen zijn. Er zijn twee nesten aanwezig die door zwarte kraai en/of ekster zijn gebouwd. Dat deze nesten door boomvalk of ransuil worden gebruikt is gezien de aanwezigheid en beweging van fietsers, wandelaars en verkeer en het gebrek aan dekking van overig groen uitgesloten. Tijdens het veldbezoek is een overvliegende ooievaar waargenomen. Tevens was een grote gele kwikstaart langs de oever van een waterpartij ten noorden van de Archeonlaan aan het foerageren. In het plangebied zijn geen nesten of geschikte nestlocaties voor ooievaar en grote gele kwikstaart aanwezig. Een negatief effect op bovengenoemde soorten is uitgesloten.

Steenuil

Ten zuiden van de Archeonlaan hangen twee nestkasten voor steenuil in bomen. De volkstuintjes, rommelhoekjes, takkenrillen en de schapenweide in de omgeving van de nestkasten voorzien in geschikt foerageer- en leefgebied voor steenuil. In het park ten noorden van het plangebied zijn volgens de NDFF recent steenuilen waargenomen. Het gaat om een waarneming uit 2012 en februari 2018. Het kan niet met zekerheid worden uitgesloten dat één van de nestkasten als broedlocatie en/of vaste rust- en verblijfplaats wordt gebruikt. Het plangebied en de omgeving van het plangebied kan van essentieel belang zijn voor de functionaliteit van de verblijfplaats. Werkzaamheden in het leefgebied van steenuil kunnen verstorend zijn en door de beoogde ontwikkelingen wordt potentieel leefgebied permanent aangetast. Een negatief effect door de werkzaamheden en ontwikkelingen kan niet met zekerheid worden uitgesloten. Nader onderzoek is nodig om de aan- of afwezigheid vast te stellen. Nader onderzoek naar steenuil vindt volgens protocol plaats voor minimaal drie veldbezoeken in de periode februari tot eind april uit te (laten) voeren. Tussen het eerste veldbezoek en het laatste veldbezoek moet minimaal een maand tijd zitten (BIJ12, 2017). Een andere methode is om navraag te doen bij een vogel- en/of steenuil-werkgroep of om een aantal keer in het broedseizoen in de nestkasten te kijken of er gebroed wordt.

Figuur 6. Twee nestkasten voor steenuil in bomen

Huismus

Het groen in het plangebied kan van essentieel belang zijn voor huismussen die in omliggende gebouwen kunnen broeden. Tijdens het veldbezoek zijn twee huismussen in braamstruweel ten noorden van de Archeonlaan waargenomen. Er wordt slechts een beperkt deel van het totaal in het plangebied en de omgeving van het plangebied aanwezige groen verwijderd. Een negatief effect op foerageergebied van huismus is uitgesloten.

In het plangebied worden geen soorten verwacht waarvoor 'zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden' nader onderzoek of jaarrond bescherming is vereist. Deze soorten vallen onder de hieronder uitgewerkte 'algemene broedvogels'.

Algemene broedvogels

In het gebouwen, bomen en struiken in het plangebied kunnen algemene broedvogels voorkomen, zoals merel, koolmees, winterkoning, houtduif, zwarte roodstaart en turkse tortel. In (oevers van) watergangen kunnen o.a. wilde eend, meerkoet (zie figuur 7) en waterhoen broeden. Om een negatief effect op broedende vogels door verstoring of het vernietigen van nesten met zekerheid te voorkomen zijn de volgende maatregelen van toepassing:

- Het slopen van gebouwen, kappen van bomen en verwijderen van struiken moet buiten de broedperiode plaatsvinden. Deze loopt globaal gezien van 15 maart tot en met 15 juli. Vogels die buiten deze periode broeden zijn echter ook beschermd, en dit geldt daarom als een indicatieve periode;
- Indien werkzaamheden in het broedseizoen plaatsvinden, moet voorafgaand aan de werkzaamheden een broedvogelcontrole plaatsvinden. Indien er broedende vogels worden aangetroffen, dient een ter zake kundig ecooloog aan te geven onder welke voorwaarden bepaalde werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd.

Figuur 7. Meerkoet die waarschijnlijk in de oever gaat broeden

2.3.5 Amfibieën en reptielen

Ringslang

In het plangebied is geschikt habitat voor ringslang aanwezig. Begroeide oevers van watergangen en waterpartijen, takkenrillen, hopen hooi/stro, en grondwallen voorzien in geschikte foerageergebieden, voortplantingsplaatsen en winterverblijven. Zie figuur 7, 8 en 9 voor een impressie. Volgens de NDFF is het voorkomen van ringslang beperkt tot het noorden en oosten van Alphen aan den Rijn, namelijk bij het Aarkanaal en de Zegersplas. Het gaat echter om nakomelingen van een ondersoort (*Natrix n. persa*) die daar in de jaren '80 door mensen is uitgezet (Ravon, 2003). Uitheemse soorten zijn niet door de Wnb beschermd. In Boskoop is ook een populatie bekend, terwijl hier in 1997 alleen een verkeersslachtoffer bekend was. Dit zijn exemplaren afkomstig van populaties die zich vanuit Gouda en

de Reeuwijk naar het noorden uitbreiden. In de NDFF is een verkeerslachtoffer op de N11 nabij het plangebied bekend. Hoewel de N11 een barrière is voor ringslang en er tussen Boskoop en Alphen aan den Rijn geen waarnemingen in de NDFF staan, kan niet met zekerheid worden uitgesloten dat inheemse ringslangen het plangebied hebben bereikt. Daarom kan niet met zekerheid worden uitgesloten dat de volgende leefgebieden in en nabij het plangebied aanwezig zijn:

- Voortplantingsplaatsen (mei-oktober): Ten zuiden van de Archeonlaan zijn grondwallen, takkenrillen, hopen tak-, blad- en ander groenafval aangetroffen die door ringslangen als broeihoop kunnen worden gebruikt
- Landhabitat zomer (half maart – november): Watergangen en oevers van watergangen, moerasgebiedjes, en takkenrillen op opgaand groen kunnen voor ringslangen van belang zijn als foerageergebied
- Landhabitat winter (november – maart): ringslangen gaan in winterrust. Ze verblijven dan nagenoeg permanent en inactief op vochtvrije plaatsen zoals in de aanwezige grondwallen en onder schuilelementen zoals de aanwezige takkenrillen, in muizenholen maar bijvoorbeeld ook onder stapels stenen of andere rommelhoekjes.

Door de werkzaamheden kan leefgebied van ringslang worden aangetast. Ook kunnen exemplaren worden gedood en/of verwond. Nader onderzoek naar ringslang is nodig om te bepalen op welke locaties ringslangen voorkomen, of maatregelen nodig zijn om een overtreding te voorkomen en of een ontheffing nodig is.

Figuur 8. Geschikt habitat voor ringslang. Zie ook figuur 7 en 9

Figuur 9. Grondwal en potentiële broeihoop langs één van de watergangen

Rugstreeppad

Uit de NDFF blijkt dat rugstreeppad in en in de nabijheid van het plangebied voorkomt. In het plangebied is geschikt habitat aangetroffen. De watergangen in en in de omgeving van het plangebied zijn in potentie geschikt als voortplantingswater. Grondwallen, takkenrillen en andere schuilelementen kunnen als landhabitat en winterhabitat van belang zijn. Daarom kan niet worden uitgesloten dat de volgende leefgebieden in en nabij het plangebied aanwezig zijn:

- Voortplantingswater (april tot en met juli): waterpartijen en watergangen kunnen door rugstreeppad als voortplantingsplaats gebruikt worden
- Landhabitat zomerperiode (april tot en met half oktober) in de nachtperiode en tijdens de trek in het voor- en najaar zijn rugstreeppadden overal in en rond het plangebied te verwachten. In de nachtperiode verplaatsen padden zich en foerageren ze. Overdag schuilen ze in vergraafbare grond zoals in de aanwezige grondwallen en onder schuilelementen zoals de aanwezige takkenrillen maar bijvoorbeeld ook onder stapels stenen of andere rommelhoekjes.
- Landhabitat winter (half oktober tot en met maart): rugstreeppadden gaan in winterrust. Ze verblijven dan nagenoeg permanent en inactief op vochtvrije plaatsen zoals in de aanwezige grondwallen en onder schuilelementen zoals de aanwezige takkenrillen maar bijvoorbeeld ook onder stapels stenen of andere rommelhoekjes.

Door de werkzaamheden kan leefgebied van rugstreeppad worden aangetast. Ook kunnen exemplaren worden gedood en/of verwond. Nader onderzoek naar rugstreeppad is nodig om te bepalen op welke locaties rugstreeppadden voorkomen, of maatregelen nodig zijn om een overtreding te voorkomen en of een ontheffing nodig is.

2.3.6 Vissen

In het plangebied zijn watergangen aanwezig die in geschikt habitat voor grote modderkruiper voorzien. Grote modderkruiper heeft een sterke voorkeur voor watergangen met een dikke modderlaag en een uitbundige oever- en onderwatervegetatie, zoals in het plangebied aanwezig. Door het dempen en/of vergraven van (oevers van) watergangen en het aanleggen en verplaatsen van bruggen en/of duikers kan leefgebied van grote modderkruiper worden aangetast. Tevens kunnen grote modderkruipers worden gedood en/of verwond door het werk. Nader onderzoek naar grote modderkruiper is nodig om de aan- of afwezigheid te bepalen. Nader onderzoek kan plaatsvinden

door een eenmalige bemonstering met elektrisch visserijapparatuur. Omdat de trefkans klein is verdient het aanbeveling om ook onderzoek doormiddel van eDNA uit te (laten) voeren. Dit is een snelle en goedkope manier en een aanzienlijk grotere trefkans. Er worden watermonsters verzameld die in een laboratorium op aanwezigheid van DNA van grote modderkruiper worden onderzocht. Ook de aanwezigheid van rugstreeppad kan met eDNA worden aangetoond, maar deze methode is niet geschikt om een inschatting te maken van de populatie omvang.

Houting en kwabaal komt voor in grote rivieren, beken (en kanalen). Dergelijk habitat is niet in het plangebied aanwezig. Een negatief effect op houting en kwabaal is uitgesloten.

2.3.7 Vlinders, libellen en overige ongewervelden

Platte schijfhoren komt voor in matig voedselrijke watergangen met een goede waterkwaliteit en een uitbundige oever- en onderwatervegetatie. In het plangebied is dergelijk habitat aanwezig en in de NDFF staan waarnemingen in bermsloten in de nabijheid van het plangebied. Het kan niet worden uitgesloten dat platte schijfhoren in watergangen in en nabij het plangebied voorkomt.

Door het dempen en/of vergraven van (oevers van) watergangen en het aanleggen en verplaatsen van bruggen en/of duikers kan leefgebied van platte schijfhoren worden aangetast. Tevens kunnen exemplaren worden gedood en/of verwond. Nader onderzoek naar platte schijfhoren is nodig om de aan- of afwezigheid te bepalen. Nader onderzoek kan plaatsvinden door een eenmalige bemonstering met een schepnet. Eventueel aangetroffen schijfhorens moeten vervolgens met een microscoop op naam worden gebracht.

In of nabij het plangebied is geen geschikt habitat voor groene glazenmaker aanwezig. Groene glazenmaker komt voor in watergangen met een goede waterkwaliteit en is gebonden aan krabbenscheer.

3 Conclusie en advies

Inleiding

Getoetst is of door het bouwrijp maken en realiseren van wegen en parkeerplaatsen nabij de Archeonlaan te Alphen aan den Rijn verbodsbepalingen van de Wnb worden overtreden, zodat kan worden bepaald of nog een vergunning/ontheffingsaanvraag nodig is. Soortbescherming en beschermde houtopstanden zijn voor deze toetsing relevant.

Gebiedsbescherming

Negatieve effecten op het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen EHS) en Belangrijke Weidevogelgebieden zijn niet aan de orde. Hieronder staat op welke afstand Natura 2000-gebieden ongeveer van het plangebied liggen:

- De Wilck op ca. 6,3 km afstand
- Nieuwkoopse plassen & de Heak op ca. 6 km afstand
- Broekvelden, Vettenpolder & Polder Stein op ca. 8,5 km afstand.

Verstorende effecten op als gevolg van geluid, trilling, licht en beweging, die bij de bouwactiviteiten plaatsvinden, kunnen worden uitgesloten vanwege deze onderlinge afstanden. De Wilck is een

Vogelrichtlijngebied en heeft dus geen stikstofgevoelige kwalificerende habitattypen. Het plangebied voorziet niet in geschikt leefgebied/foerageergebied voor kwalificerende vogelrichtlijnsoorten smient en wilde zwaan. Een negatief effect op De Wilck is uitgesloten. Dat geldt ook voor doelsoorten van 'Nieuwkoopse Plassen & de Heak' en 'Broekvelden, Vettenpolder & Polder Stein'.

Een negatief effect door de uitstoot van stikstof op 'Nieuwkoopse Plassen & de Heak' en 'Broekvelden, Vettenpolder & Polder Stein' kan niet op voorhand worden uitgesloten. Een berekening met AERIUS is nodig om effecten inzichtelijk te maken en te bepalen of een vergunning nodig is.

Soortbescherming

Negatieve effecten op (het leefgebied van) **steenuil**, **rugstreeppad**, **ringslang**, **grote modderkruiper**, en **platte schijfhoren** kan niet met zekerheid worden uitgesloten. Nader onderzoek is nodig om de aan- of afwezigheid te bepalen. Of nader onderzoek naar vliegroutes en foerageergebieden van **vleermuizen** nodig is hangt af van hoeveel bomen er in de aanlegfase worden gekapt. Of mitigerende maatregelen nodig zijn en of een ontheffing nodig is hangt af van de uitkomsten van de benodigde soortgerichte onderzoeken.

Tevens moet bij het kappen van bomen en het verwijderen van struiken en werkzaamheden in/aan watergangen rekening met algemene broedvogels worden gehouden. Om een negatief effect op broedende vogels door verstoring of het vernietigen van nesten met zekerheid te voorkomen zijn de volgende maatregelen van toepassing:

- Het uitvoeren van de werkzaamheden buiten de broedperiode. Deze loopt globaal gezien van 15 maart tot en met 15 juli. Vogels die buiten deze periode broeden zijn echter ook beschermd, en dit geldt daarom als een indicatieve periode;
- Indien werkzaamheden in het broedseizoen plaatsvinden, moet voorafgaand aan de werkzaamheden een broedvogelcontrole plaatsvinden. Indien er broedende vogels worden aangetroffen, dient een ter zake kundig ecooloog aan te geven onder welke voorwaarden bepaalde werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd.

Beschermde houtopstanden

Langs het Rietveldsepad (fietspad dat parallel aan de Goudse Schouw ligt) zijn rijen elzen aanwezig, bestaande uit meer dan 20 bomen. Deze bomenrijen betreffen beschermde houtopstanden. Indien deze bomen worden gekapt moet een melding bij bevoegd gezag worden gedaan. Een bomeninventarisatie is dan noodzakelijk. Overige houtopstanden zijn niet onder de Wnb beschermd of worden niet gekapt.

4 Literatuur

Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff & de Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland. Verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Broekhuizen S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters, J.C. Buys, 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff & de Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland. Verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft, 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Dijk, van A.J. & Boele A. 2011. Handleiding SOVON Broedvogelonderzoek. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.

Dijkstra, K.B., Kalkman, V.J., Ketelaar, R., van der Wiede, M.J.T., 2002. De Nederlandse libellen (odonata). Nederlandse fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Floron, 2011. Nieuwe Atlas Nederlandse Flora. Stichting Floron, Nijmegen.

Gemeente Alphen aan den Rijn, 2017. Alphen aan den Rijn. Wereldstad aan de Limes. Masterplan Archeon – Burggool. Alphen aan den Rijn, 30 november 2017.

Haarsma, A., 2011. De meervleermuis in Nederland. Rapport nummer 2011.40. Augustus 2011.

Haarsma, A., 2012. De meervleermuis en Natura2000 in Nederland. 8 augustus 2012.

Herder J.E., A. van Diepenbeek & R.C.M. Creemers, 2013. Verspreidingsonderzoek reptielen en amfibieën 2013. Rapport 2013-010. Stichting RAVON, Nijmegen.

Huijbregts H., 2004. Gestreepte waterroofkever *Graphoderus bilineatus* (Degeer, 1774). – EIS – Nederland

Hustings, F. en J-W. Vergeer, 2002. Atlas van de Nederlandse Broedvogels. 1998-2000. SOVON. ISBN 90-5011-161-0.

Mostert, K. & J. Willemsen, 2008. Werkatlas verspreiding zoogdieren Zuid-Holland 2000-2008. Stichting zoogdierwerkgroep Zuid-Holland

Stichting Anemoon, 2011. Inhaalslag Verspreidingsonderzoek. Mollusken van de Europese Habitatrichtlijn. Resultaten van het inventarisatiejaar 2010. Platte schijfhoren *Anisus vorticulus*. Documentnummer 2010-2266. Bennebroek, juli 2011.

Struik, R., J. Kranenbarg & A. de Bruin, 2010. Verspreidingsonderzoek vissen 2009. Een rapportage van Ravon.

Thissen, J.B.M., C. Achterberg & D. Bekker 2010. Verspreidingsonderzoek Nederlandse Zoogdieren VONZ 2009. Zoogdierverseniging rapport 2010.07. Zoogdierverseniging, Nijmegen.

Geraadpleegde internetwebsites:

www.floron.nl
www.libellennet.nl
www.ravon.nl
www.sovon.nl
www.verspreidingsatlas.nl
www.vleermuis.net
www.vlindernet.nl
www.zoogdiervereniging.nl
www.ndff.nl